

**ҚР БҒМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҚР МӘДЕНИЕТ МИНИСТРЛІГІ
ҚАЗАҚСТАН ӘЛЕУМЕТТАНУШЫЛАР ҚАУЫМДАСТЫҒЫ**

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РК
МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ РК
АССОЦИАЦИЯ СОЦИОЛОГОВ КАЗАХСТАНА**

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF THE RK
MINISTRY OF CULTURE OF THE RK
ASSOCIATION OF SOCIOLOGISTS OF KAZAKHSTAN**

**II ФОРУМ
МОЛОДЫХ СОЦИОЛОГОВ КАЗАХСТАНА**

(в рамках V Конгресса социологов Казахстана
«Стратегия «Казахстан-2050: социальное
развитие общества» и V Конгресса социологов
тюркоязычных стран «Национальные стратегии
развития тюркоязычных стран»)

**Алматы
2014**

УДК 316.3 (063)
ББК 60.5
М 34

Главный редактор:

Президент Ассоциации социологов Казахстана,
доктор социологических наук, профессор *М.М. Тажин*

Редакционная коллегия:

член-корреспондент НАН РК, доктор социологических наук,
профессор *З.К. Шаукенова* (отв. редактор),
доктор социологических наук, профессор *С.Т. Сейдуманов*,
доктор социологических наук, профессор *Г.С. Абдирайымова*,
доктор социологических наук, профессор *Ш.Е. Джаманбалаева*,
доктор социологических наук, профессор *Г.О. Абдикерова*,
доктор социологических наук, профессор *Н.У. Шеденова*,
кандидат социологических наук *С.А. Амитов*,
кандидат социологических наук *Ю.В. Кучинская*,
докторант PhD *Н.Ж. Биекенова*,
докторант PhD *А.А. Кокушева*

М 34 Материалы II Форума молодых социологов Казахстана (в рамках V Конгресса социологов Казахстана «Стратегия «Казахстан-2050: социальное развитие общества» и V Конгресса социологов тюркоязычных стран «Национальные стратегии развития тюркоязычных стран»). – Алматы, 2014. – 600 с.

ISBN – 978-601-304-008-0

Данный сборник включает в себя научные статьи молодых казахстанских социологов, подготовленные в рамках тематики V Конгресса социологов Казахстана и V Конгресса социологов тюркоязычных стран.

Материалы адресуются органам государственного управления, а также научным сотрудникам, преподавателям, магистрантам и докторантам PhD, специализирующимся в области социологии и социально-гуманитарных наук.

УДК 316.3 (063)
ББК 60.5

ISBN – 978-601-304-008-0

© Институт философии, политологии
и религиоведения КИ МОИ РК
© Ассоциация социологов Казахстана, 2014
© Тажин М.М., 2014

СОДЕРЖАНИЕ

Алтынбеков А.Б., Шнарбекова М.К. Жастар мәселелерін зерттеудегі теориялар мен концепцияларға шолу.....	9
Ахметова И.Ә., Нурланова С.С., Туткышева Ф.Т. Мақсатымыз – жастарды отаншылдыққа тәрбиелеу.....	17
Аширбаева Ф. Қазақстан Республикасындағы шетелдік еңбек мигранттары.....	24
Байбахов Н.А. Қазақстандық патриотизм және жастардың діни дүниетанымын дамыту мәселелері.....	30
Байғабылов Н.О. Қазақстан қоғамының әлеуметтік-экономикалық саласында оралмандардың әлеуметтік бейімделу мәселелері.....	35
Балықбаева А.Ш., Тленчиева Ш.М. XXI ғасырдың мамандарын дайындау: ЖОО-ы мен бизнес-қауымдастықтың әріптестігі Ресей білімінің бәсекеге қабілеттілігі мен сапа шарттары ретінде.....	41
Джанқадыров С.С. Жасоспірімдер арасындағы ауытқушылық мінез-құлықтың әлеуметтік себептері.....	47
Дүйсенова С.М., Болысбаева С.М. Жаһандық процестердің қазіргі жағдайдағы жоғары білім беру институтының дамуына әсері.....	58
Әлдибай И.Қ. Мүгедектерді жұмыспен қамсыздандыру.....	66
Желдибаева А.Т. Шағын және орта бизнесті дамытудың әлеуметтік мәнінің негіздері.....	74
Жолдасханова М.Б., Мырзабекова А.А. Жастар санасын қалыптастыру контекстіндегі интернеттің ықпалы.....	87
Жусупова А., Жаназарова З.Ж. Мүгедек балалары бар отбасылармен әлеуметтік жұмыстың маңыздылығы.....	94

ЖАСТАР МӘСЕЛЕЛЕРІН ЗЕРТТЕУДЕГІ ТЕОРИЯЛАР МЕН КОНЦЕПЦИЯЛАРҒА ШОЛУ

А.Б. Алтынбеков,

әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың PhD-докторанты,

М.К. Шнарбекова,

әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың оқытушысы

XXI ғасыр жастарын теориялық және қолданбалы тұрғыдан зерттеу мәселесі бүгінгі өзгеріске жылдам түсіп жатқан заманда өте өзекті мәселелердің қатарына жатады. Мәселен, жастарды аға ұрпақ, аға ұрпақты жастар түсінбейді. Дамушы қоғамдарда жастар өзін тәрбиелеуші ата-аналары мен ұстаздарынан технологиялық білім бойынша алда тұрса, саналық және психологиялық тұрғыда мінез-құлықтары құбылмалы болып келеді. Көп жастар физиологиялық тұрғыдан тез жетілгенімен, рухани өсу тұрғысында *инфантилизмге* ұшырап жатады. Бүгінгі күндері орасан ақпарат ағымы мен мәдениет жаһандануы барысында жастардың даму өзгерісін нақты бақылап үлгеру қиын мәселе болып отыр. Мұндай «*экспансия*» барысында пайда болатын жастар проблемаларын зерттеу, оның алдын алу өзекті деп ойлаймыз. Бұл мақаланың мақсаты – жастарға қатысты теориялар мен ойларды сараптау.

Батыс әлеуметтануында жастар проблемалары XX ғасырдың 50 жылдарынан бастап зерттеле бастады. Алман әлеуметтанушысы К. Мангейм «Біздің заманымыздың диагнозы (Диагноз нашего времени)» атты еңбегінде жастар мәселелерін көтереді. Жастар қоғамның басқа топтарынан мобилділігімен, адам капиталы деңгейінің жоғарылығымен ерекшеленеді. Әлеуметтанушы Карл Мангейм «Жастар кез-келген қоғамда болатын және оның өміршеңдігіне әсер етуші жасырын ресурстардың бірі» деп анықтама берген. Мангеймнің пікірінше, жастар әлеуметтік өмірді жандандырушы делдал қызметін атқарады. Жастар табиғатынан прогрессивті де, консервативті де емес, ол кез-келген бастамаға дайын тұратын күш. Ал өзгеріске баяу ұшырайтын дәстүрлі қоғамдар осы ресурстардың мобилизациялана, интеграциялана

алмағандығынан оларды қысымға ұшыратады. Ал қарқынды дамушы қоғам осы ресурстарды белсендендіріп қана қоймай, оны ұйымдастыруы қажет [1, 443–460 бб.]. Бұл тұста К. Мангеймнің ойы орынды және оған тек қосарымыз бар. Жастар мобильді, тәуекелшіл, жаңашылдыққа тез бейімделетін, санасы азат және өмірде жоғалтатынына қарағанда, жетер жетістігі алда болып табылатын адамдар. Осы тұста ХХ ғасыр басындағы Алаш Орда зиялыларының барлығы дерлік жастар болғандығын ескеру керек. Филологияны, психологияны, әдебиетті, математиканы, журналистиканы, құқықтануды және тағы басқа да ғылымдарды ешқандай базасыз жазып шыққандығынан жастар потенциалының жоғары екендігін байқауға болады. Бірақ, бұл барлық жастарға тән қасиет деп те айтуға келмейді.

КСРО уақытында қоғамдағы стандартты идеологияның ықпалынан көптеген зерттеулер, оның ішінде жастар мәселесі белгілі бір шекарадан шыға алмады. Жастар проблемаларын зерттеу негізгі екі топқа бөліп қарастырылды: «дұрыс» және «бұрыс» жастар. Бірінші категорияға, пионерлер, комсомолдар, коммунизмді құрушы жастар және басқа да белсенді жастар. Екінші категорияға, бұрыс бағытта жүрген девиантты жастар, батыстың өмір сүру стиліне бас ұрған, оны үлгі тұтатын және еңбектенбейтін жатын ішер жастарды жатқызды [2, 10 б.]. Бірақ, жастар тек белсенді және белсенді ғана болмайтындығын ескерсек, көптеген зерттеулерде бұқара жастар зерттелу объектісі ретінде қарастырылмайды. Дегенмен, ғалымдар арасында тиымдарға қарамастан өздерінің зерттеулерін жүргізген, қорытындыларын шығарған ғалымдар болды. В.Т. Лисовский жастар түсінігіне келесі анықтаманы береді: «жастар деп білімі, кәсіби, мәдени және әлеуметтік қызметтерді меңгеру мен әлеуметтену кезеңінен өтуші адамдардың ұрпағы [3]. Яғни, анықтамада айтып тұрғандай жастар барлық тұрғыдан өзгеріске түсіп отыратын және үнемі даму үдерісінде болатын адамдардың тобы. Сондай-ақ, В.Т. Лисовский жастарды әлеуметтанулық зерттеуді негізгі үш бағытқа бөледі:

1. Ғылыми әдіс. Жастардың өміріндегі нақты тарихи әлеуметтік жағдайларды ескере отырып құрылуы мен дамуын зерттейтін ғалымдардың зерттеулеріне тиесілі;

2. Сыни-бағлаушы немесе негативисттік әдіс. Ол жастарды «адасушы», «өз жолын таба алмаушы», «өмір ағымынан қалыс қалған», «сынғыш» және т. б. ұрпақ ретінде қарастыратын әлеуметтанушылардың әдісі;

3. Таңғаларлық-оптимисттік, жастарды мінсіз етіп, мақтаушы әдіс. Биологиялық және психологиялық теориялардан бастау ала отырып, жастардың қайсыбір негативті әрекеті болса да, физикалық дамудың өтпелі кезеңіне жатқызады [4].

С.Н. Иконникованың [5] пікірі бойынша жастардың қоғамға интеграциялануы өзін-өзі танудан басталады. С.Н. Иконникова жастарды әлеуметтік, тарихи, таптық категориядан тыс ретінде қарастыру теориялық тұрғыдан дұрыс емес дей келе, жастарды 16–30 жас аралығындағы әлеуметтік-демографиялық топ деп атап өтеді. Психикалық құрылымы қалыптасқан, өзінің қоғамдағы рөлін түсінген, рухани дамыған, өмірлік ұстанымдары мен көзқарастары, алға қойған жоспарлары айқындалған топ [6, 36–53 бб.]. Демек, өзін-өзі тану оқудан, білім алудан, қоршаған ортамен араласудан, қызықты жұмыспен айналысудан басталады. Жастардың үлкен өмірге сәтті қадам басуы жастық уақытта әлеуметтену үдерісінен қаншалықты дұрыс өтуіне, белсенді болуына, қабілеттерінің ашылу деңгейіне байланысты.

Ал әлеуметтанушы И.С. Кон «Жастар – жастық сипаттаманың жиынтығы мен әлеуметтік жағдайы ерекшелігіне негізделетін өзіндік әлеуметтік-психологиялық ерекшеліктері бар әлеуметтік-демографиялық топ» деген анықтама береді [7]. Жастық шақ адам өмірінің бір фазасы ретінде биологиялық тұрғыдан әмбебап. Жастарға берілетін жас шегі, әлеуметтік статусы мен әлеуметтік-психологиялық ерекшеліктері қоғамдық құрылымға, мәдениетке және сол қоғамға сәйкес әлеуметтенулік заңдылықтарға байланысты деп ойлаймыз.

В.И. Чупрова қоғамның ішкі тұрақтылығы мен тұтастығын қамтамасыз етуде жастардың үлесін атайды. Ол жастардың ерекшелігі оның мұрагер бола алуында дейді. Жастар қоғамдық мұраны одан әрі жаңа форматта жаңғыртады және келесі ұрпаққа әлеуметтік қатынас жүйесін таратады дейді [8]. В.И. Чупровамен көптеген зерттеулерді бірге жүргізген Ю.А. Зубок «жастардың әлеуметтік топ ретіндегі мәні әлеуметтік құрылымды жаңғырту

қызметін іске асыру үдерісінде ашыла түседі. Қалыптасқан қоғамдық қатынастарға мұрагер болады және оны жаңғырту арқылы, әр ұрпақ қоғамның тұтастығын сақтауға мүмкіндік береді, инновациялық потенциал негізінде қоғамның өзгеруі мен шындалуына қатысады. Осы арқылы жастардың да, қоғамның да дамуы іске асады» дейді [9]. Ю.А. Зубок өзінің В.И. Чупровтың жетекшілігімен жүргізілген әлеуметтанулық зерттеулерінде жастар категориясына 15–29 жас аралығындағы азаматтарды алады [9]. Ю.А. Зубоктың жастарға қатысты көзқарасы В.И. Чупровтың жастарға көзқарасы негізінде қалыптасқан деуге болады. Екі ғалым да жастардың негізгі рөлі ретінде қоғамдық мұраға мұрагер болуы мен оны жаңғыртуына баса назар аударады. Біздің ойымызша, жастардың қоғамдық мұраларға мұрагер болуы мен оны сәтті жаңғыртуы үшін жастардың интеллектуалды, рухани, физиологиялық тұрғыда жоғары деңгейде болуы шарт. Яғни, ата-ана, қоғам мен мемлекет жастардың жан-жақты өсуіне, дамуына үнемі жағдай жасап отыры керек. Мәселен, қазіргі уақытта адамдардың арасында өздерінің сәтсіздігі үшін билікті, өзге адамдарды кінәләу үрдістері байқалады. Бірақ, адамның өзі білім алмаса, жұмыс іздемесе, денсаулығын күтпесе, табысын сауатты жұмсамаса, өмірін жоспарламаса, балаларының болашағын ойламаса оған мемлекет пен билікті іске асырушы адамдарда қандай кінәсі болуы мүмкін?! Мемлекеттің атқаруы керек қызметі болса, адамның да өзінің, отбасының, қоғамның алдында атқаруы керек қызметі бар. Егер екі жақтың бірі өз жұмысын атқармаса онда мемлекет пен қоғам дамуының балансы бұзылады. Бұл жазылмаған аксиома!

Әлеуметтанушы В.А. Ядов жастарға үлкен сенім артады. В.А. Ядов «болашақтың қандай болатынын айту қиын, бірақ, жас ұрпақ бүгінде басқа. Олар нарыққа жақсы икемделе алады, аға ұрпаққа қарағанда басым жағдайда индивидуалист және өз күшіне сенеді» деп жазады [10].

Жастар мәселесін терең әрі жан-жақты зерттеген қазақ әлеуметтанушысы Г.С. Әбдірайымованың зерттеулерінің маңыздылығы жоғары. Ол «жастар белгілі бір нақты тарихи қоғамның субъектісі мен объектісі болып келетін әлеуметтік топ. Бұл әлеуметтік топ басқа топтарға қарағанда әлеуметтік

белсенділігімен және жұмыс істеуге қабілеттілігімен ерекшеленеді» дейді. Г.С. Әбдірайымова жастарды болашақтың негізі және болашаққа беретін баға тұрғысында қарастыруымыз керек деп жазады [11, 87 б.]. Яғни, жастардың адами және инновациялық потенциалы бүгінгі күннен бастау алады және болашаққа сеніммен қарауға мүмкіндік береді. Аталған көзқарастан кез-келген қоғамдық өзгерістерге ең тиімді және бірінші кезекте икемделе алатын топ жастар екендігін ұғуға болады. Жастар – қоғамдық дамудың авангарды. Көптеген ғылыми да, қоғамдық та өзгерістер осы жастардан бастау алғандығын тарихи фактілерден белгілі. Г.С. Әбдірайымованың пікірінше жастар қоғамда өзіндік әлеуметтік функцияларды атқарады:

1. Қоғам мен мемлекеттің дамудағы жеткен жетістіктерін мұраға алады;

2. Жастар экономикалық бастамаларға белсенді қатысатын әлеуметтік мобильді топ. Олар әлеуметтік-экономикалық қатынастарға толық қатысушы болып табылмауы да мүмкін;

3. Мемлекеттің әлеуметтік-экономикалық өркендеуінің басты негізі болып табылады [12].

О.В. Степанищенко жастардың әлеуметтік функциясы ержету мен әлеуметтену үдерісі кезінде елеусіз қалмай, мемлекеттік, қоғамдық, саяси, әлеуметтік институттар үшін маңызды болуы керектігін, себебі, ерекше субмәдениеттердің қалыптасуы үдерісінде көрініс табатын жастардың субъектілігі өмірлік тәжірибе барысында қалыптасатын тұлғалық және әлеуметтік құндылықтардың құрылуына әсер ететіндігін айтады. Жастардың құндылықтық бағыт-бағдарлары жеке дара қалыптаспайды, аға ұрпақтың тәжірибесінде жиналған әлеуметтік тәжірибе мен жетістіктерді «бағалау» негізінде пайда болады деп жазады [13]. О.В. Степанищенко жастардың құндылығы аға ұрпақтың тәжірибесі негізінде қалыптасады дейді. Біздің ойымызша бұл мәселенің екі қыры бар. Мәселен, қоғамдық тұрақтылық жағдайында жастар үшін аға ұрпақтың құндылықтары үлгі, өнеге болуы мүмкін. Себебі, қоғамдық жетістік ата-ананың, аға ұрпақтың жетістігі ретінде қабылданады. Ал қоғамның дағдарыс уақытысында ата-ана мен аға ұрпақтың құндылықтары жастар тарапынан қабылдана бермеуі мүмкін. Яғни, қоғамдық

қиыншылық жағдай аға ұрпақ еңбегінің нәтижесі ретінде қабылданады.

Жалпы «жастар әлеуметтануының» көптеген бағыттары жастардың құндылықты бағдарларын, кәсіби және әлеуметтік мобильділігін, топтардағы әлеуметтік рөлдерін, мақсаттары мен өмірлік жоспарларының қалыптасуын, өмір сүру ерекшеліктерін, үлкен өмірге жаңа қадам басып келе жатқан жастардың әлеуметтенуін зерттейтін әлеуметтанудың бір саласы.

Жастарға байланысты ғалымдардың көзқарасынан бөлек мемлекеттік құжаттардағы жастарға берілген анықтамалар да маңызды. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясаты туралы 2004 жылғы 7 шілдедегі №581-ІІ Қазақстан Республикасының Заңында «жастар – Қазақстан Республикасының он төрт жастан жиырма тоғыз (14–29) жасқа дейінгі азаматтары» деп анықтама береді. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясаты жастардың рухани, мәдени дамуы, білім алуы, кәсіби қалыптасуы мен дене тәрбиесін дамытуы үшін әлеуметтік-экономикалық, құқықтық, ұйымдастырушылық жағдайлар мен кепілдіктер жасау, бүкіл қоғам мүддесі үшін олардың шығармашылық әлеуетін ашу мақсатында жүзеге асырылады [14]. Бүгінгі күнге дейін түрлі сарапшылар мен мамандар бұл заңның орындалмай келе жатқандығын атайды. Заңның ішінде жастар, жас отбасы, талантты жас, кәсіпкер жас деген секілді категорияларға тоқталады. Мәселен, оқушылар, студенттер, еңбек ететін жастар, ғылыммен айналысатын жастар, жұмыссыз жастар, мүмкіндігі шектеулі жастар секілді категорияларды да жастардың қатарына қосуға болады. Бірақ, бұл категориялар заңда көрсетілмеген. Бұл заңның мазмұны заңға емес, концепцияға ұқсайды. Жастар құқығының қорғалу механизмі нақты рет-ретімен көрсетілмеген. Болашақта заң қайта қарастырылатын болса, жастардың категорияларын анықтау бірінші кезекте тұруы керек мәселе деп ойлаймыз.

Біздің ойымызша, жастар – жастық шекарасы бар, балалық пен жасөспірімдіктен өткен, әлеуметтік жауапкершілікті мойнына ала білетін және психологиялық даму тұрғысынан әлеуметтену үдерісіндегі ерекше (14–29 жас аралығындағы) әлеуметтік-жастық топ.

Мақала барысында жастардың үнемі дамып отыратындығы жөнінде ғалымдардың ойын жаздық. Біздің ойымызша, адамның

дамуы үнемі жүрін отыратын үдеріс деуге келмейді. Себебі, дамудың өзі салыстырмалы дүние. Мәселен, экономика не дамиды, не дамымайды. Жастар не даму жолында болады немесе дамымай құлдырайды. Яғни, жас адам өзін үнемі дамытып отырса ол адамда прогресс болады. Өзін дамытпаса, онда тұлғалық қасиеттері құлдырайды. Адам тіл оқыса біледі, оқымаса білмейді, білімін шыңдаса білімі өседі, шыңдамаса білімі азаяды. Демек, орта деңгей біздің ойымызша салыстырмалы нәрсе.

Қоғамдық санадағы өзгерістер мен экономикалық модернизация уақытысында көптеген мемлекеттерде «құндылықтық вакуум» орын алатыны белгілі. Осындай жағдайда «жалған құндылықтар» адам санасында басымдыққа ие бола бастайды. Мәселен, қазіргі уақытта жастар арасында жоғары жалақы, мансап жасау мен байлыққа тез қол жеткізу құндылығы байқалады. Жастардың көпшілігі өздерінің мақсаттарын білгенімен, мақсаттарға қалай және қандай механизмдер арқылы жетуге болатындығын көп ойлана бірмейтін секілді. Осындай себептерден жастар арасында мақсатқа жетуге деген дұрыс емес түсініктердің пайда болуына алып келеді. Материалдық құндылықтарды өмірдің басты құндылықтары ретінде қарастыратын жастар өздерінің мақсаттарына жылдам, қиыншылықсыз жетуге ұмтылады. Байлық культіне және мақсатқа қалай болғанда да жету ұстанымының жастар санасында орнығуы адал еңбек, адамгершілік, шығармашылық даму, өзін-өзі дамыту құндылықтарын ығыстырып келеді. Аталған құндылықтардың «құнсыздануы» қоғамдағы түрлі проблемалардың шешілуіне емес, пайда болуына алып келіп отыр.

Әдебиеттер

1. Мангейм К. Диагноз нашего времени // Хрестоматия по социологии / Сост. Аверьянов К.М. – М., 2009.
2. Омельченко Е.Л. Молодежные культуры и субкультуры. – М.: Институт социологии РАН, 2000. – 261 с.
3. Социология молодежи / Под ред. В.Т. Лисовского. – СПб.: Изд-во СПбГУ. 1996.
4. Лисовский В.Т. Динамика социальных изменений (опыт сравнительных социологических исследований российской молодежи). – 1998. – С. 98–104.

5. *Иконникова С.Н.* Социология о молодежи. – Л.: Знание, 1985. – 11–14 с.
6. *Иконникова С.Н.* Молодежь: Социологический и социально-психологический анализ / С.Н. Иконникова. – Л., 1974.
7. *Кон И.С.* Молодежь // Философский энциклопедический словарь. 2-е изд. / Ред. кол.: Аверинцев С.С. и др. – М., 1989.
8. *Чупров В.И.* Социальное развитие молодежи: теоретические и прикладные проблемы. – М., 1994. – 231 с.
9. *Зубок Ю.А.* Проблемы социального развития молодежи в условиях риска. – 2003. – С. 42.
10. *Ядов В.А.* Социология в современной России // Социология. – 1996. – № 12. – С. 12
11. Система ценностных ориентации молодежи в современном казахстанском обществе: социологический анализ. РК. – Алматы.: 2006. – 296 с.
12. *Абдирайымова Г.С.* Система ценностных ориентаций молодежи в современном казахстанском обществе: социологический анализ. – Алматы, 2006. – 296 с.
13. *Степанщицко О.В.* Исследование молодежи как особой социальной группы в социально-гуманитарных науках. Научный журнал КубГАУ, №73(09), 2011 года. – С. 13
14. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік жастар саясаты туралы 2004 жылғы 7 шілдедегі № 581-ІІ Қазақстан Республикасының Заңы.

Түйін

Мақалада жастар тақырыбын зерттеудегі отандық және шетелдік ғалымдардың еңбектеріне шолу жасай отырып, жастар мәселесін зерттеудегі әдістер қарастырылған. Сондай-ақ, қоғам мен жастар арасындағы ықпалдастық сипатталып, авторлар өз түйінін ұсынады. Мақала теориялық зерттеулерге негізделген.

Резюме

В статье рассматриваются труды и методы исследования отечественных и зарубежных исследователей, касающиеся молодежи. Также, охарактеризована взаимосвязь между обществом и молодежью, и авторами представлены выводы по данной тематике. Статья основана на теоретических исследованиях.

Summary

The article examines the works and methods of domestic and foreign researchers about youth. Also described the relationship between society and youth and conclusions presented by the authors on the subject. The article is based on empirical studies.